

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Esposal contelui Czernin.

În fața comisiunilor pentru afacerile externe, ale celor două delegațiuni, ungară și austriacă, ministrul de externe al monarhiei austro-ungare, contele Czernin, a rostit vorbirea următoare:

Înaltă comisiune! Cu cea mai vie satisfacție salut întrunirea delegațiunilor, fiindcă oferă ocazia de a fi de mult lipsite și care mie nu mi a lipsit mai puțin decât D-voastre, de a expune în fața forului constituțional situația externă politică a Austro-Ungariei. Salut întrunirea delegațiunilor în cea mai firmă convingere, că din activitatea lor, Austro-Ungaria va stoarce forțe politice, cari în unire cu roadele făptuirilor mari de arme ale puterii comune armate, acoperită cu glorie, vor fi spre fericirea monarhiei austro-ungare.

Au trecut trei ani și mai bine dela ultima întrunire a delegațiunilor. Răstimpul acesta cuprinde în sine un lant de evenimente de ale istoriei universale, a căror estensiune, importanță și eficacitate, trece departe peste cadrele celor ce puteau să se întâmple în oricare epocă a istoriei. În războiul acesta, căruia asemenea încă n'a fost, stă neînvinșă Austro-Ungaria și credincioșii ei aliați, în fața unei preputeri numerice asemenea neexistență până acuma.

În mijlocul acestei frământări, adânc jeliți de popoarele monarhiei austro-ungare, binelui cărora și-a dedicat întreaga sa viață, a trecut la cele vecinice Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Francisc Iosif I, fără a i se fi fost acordat să ajungă încheierea onorifică, atât de mult dorită și implorată, a acestui război. Pe deplin conștiu de datorințele unui monarh modern și de responsabilitatea care îl apasă, a urcat Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Carol, tronul părinților săi, și conduce popoarele Austro-Ungariei cu mână sigură, purtată de adevărata și adâncă umanitate.

Deși întâmplările cu începere dela mijlocul anului 1914 au decurs la lumina publicității, cred totuși, că trebuie să dau dela locul acesta o expunere concisă a evenimentelor din cei trei ani din urmă. În privința amănuntelor mă pot provoca la Cartea Roșie a noastră, apărută în cursul acestei vremi, unde se află istoricul conflictului nostru cu Sârbia și cu antanta, iar cu privire la intrarea în război a Italiei și României, o expunere autentică, documentată.

Înainte de a recapitula evenimentele celor trei ani din urmă, trebuie să fac amintire de atmosfera provocatoare de furtuni, care se estinsese asupra Europei cu ceva înainte de izbucnirea războiului actual. În special în sudostul părții noastre de lume a creat decurgerea războiului turco-italian și a ambelor războaie din Balcani, precum și pacea dela București, o situație, care nu promitea și nu admitea durabilitatea. Turcia fusese slăbită în mod simțitor în posesiunea ei teritorială; Bulgaria, prin coalizarea

aliatilor ei de mai înainte, a fost înșelată în realizarea speranțelor legate de aspirațiunile ei naționale și asigurate prin contracte și învingeri; Sârbia a fost mărită cu mult peste aspirațiunile juste, în contul teritoriilor străine, iar România a intrat pe urma unei invasiuni lipsite de lupte și de glorie în posesiunea Dobrogei bulgărești. Toate aceste rezultate, coapte sub patronajul puterilor din antantă, ale celor două războaie din Balcani, au format condițiile nouă și primordiale ale unor nouă și grave sguduiri.

Fiind sigure de sprijinul rusesc, țările Sârbia și Muntenegru au ținut acum de sosit momentul, ca bazate pe agitațiile de mult și cu toate mijloacele puse la cale în favorul Sârbiei mari, să-și realizeze pretensiunile referitoare la părți teritoriale, aparținătoare monarhiei.

Rusia țaristă și imperialistă, care a sprijinit totdeauna moralicește și materialicește aceste țări acum numite întru urmărirea planurilor acestora, a creat la timpul său la nordostul monarhiei, prin un sistem de propagandă panslavistă, care s'a lăsat tot mai mult pe față, și prin un spionaj militar, precum și prin repetitele mobilizări de probă, o stare de încordare crescândă. Peatra a fost pusă în rostogolire prin asasinarea dela Saraiievo, proiectată și pregătită în Belgrad, cu știrea celor dela putere. Ca un fulger a luminat situația evenimentului acesta. Sosise ora deciderii sorții monarhiei, când a trebuit să se facă afront categoric și decizător acestui amestec criminal al celor doritori de o Sârbie mare în viața noastră internă de stat, și anume, spre asigurarea existenței noastre. Indulgența și considerația avută până aci față de vecinii noștri dela sudost nu mai putea să apară ca slăbiciune și ametală, pentru a nu se sgudui monarhia în temelile ei. Apelarea la arme devenise inevitabilă atunci, când guvernul sârbesc, la semnul dat din Petersburg, a răspuns în mod nemulțumitor la ultimatumul nostru. Fatalitatea și-a început cursul. Mobilizarea rusă, făcută nu numai pentru noi, ci și pentru imperiul german, care apoi în ceasul prim al conflictului s'a pus pe partea noastră cu pilduitoare credință de aliat: a atras această putere centrală în război, după care a urmat intrarea în război rând pe rând a Franciei, Angliei și a Japoniei.

Originea conflictului nu ne lasă în dubietate asupra faptului, că monarhia a pus mâna pe arme numai pentru apărarea ei, că departe era de ea orice intențiune de atacare, ori de cucerire. Dacă în privința aceasta s'ar mai cere dovezi, ni le-au dat înșiși dușmanii noștri, cari n'au ascuns faptul, că din capul locului au intenționat să zdrobească monarhia și să încorporeze cu forța teritorii mari din ea.

Din momentul prim popoarele din Austro-Ungaria au fost conștie, că lupta se da pentru existența patriei. Abstrăgând dela întâmplări iso-

late locale, s'a manifestat în fiecare țară o admirabilă solidaritate. Acea ce a prestat puterea armată comună de atunci încoace, de trei ani și mai bine, pe uscat, pe apă și în aer, va admira uimită posteritatea, ca o ne-mai pomenită mărimă omenească, ca curaj adânc înrădăcinat de jertfă și ca eroism desinteresat al milioanele, mai ales, că luptele s'au purtat mai totdeauna față de o preputere puternică dușmană. Cu vrednicie se înșirue la prestațiunile acestea ale armatei și marinei atitudinea patriotică, jertfitoare în mod fără exemplu și statornică totdeauna, în butul tuturor lipsurilor, a celor dindărătul fronturilor. Faptele pilduitoare ale tuturor eroilor acestora, dela front și de acasă, vor forma pentru urmașii noștri recunoscători totdeauna împintinare pentru asemenea însuflețire și isvor nesecat de iubire de patrie. Pe aceste rezultate etice ale eroismului generației noastre se va așeza în mod sigur viitorul monarhiei austro-ungare.

Trecând acum la o scurtă espunere a poziției, pe care au luat-o statele singuratică față de război, trebuie să ating în prima linie politica de alianță a monarhiei, care a fost de importanță decizătoare pentru cursul războiului. În fruntea espunerilor trebuie să pun constatarea făcută de mult de întreaga Austro-Ungarie, că lunga și strânsa noastră legătură cu imperiul german a prestat în mod splendid proba de foc. Monarhilor și bărbăților de stat, a căror înțelepciune a creat la timpul său această alianță, le datorște generația noastră adâncă recunoștință.

În unire cu Germania, monarhia austro-ungară a câștigat în cursul războiului încă doi aliați noi: Turcia și Bulgaria, cari în mod corect și au recunoscut interesele și s'au alăturat la puterile centrale. Ce valoare reprezintă pentru problemele noastre comune și pentru scopurile noastre comune această alăturare în actualul război, e de prisos a se mai espune amănunțit. Cred a fi sigur de aprobarea stimaților domni delegați, când îmi esprim convingerea, că alianța cu Turcia și cu Bulgaria se va continua și după război și că de aci se vor naște pentru toți participanții la alianță favoruri bogate.

Atitudinea Turciei în actualul război și prospectele cari i se deschid din aceasta pentru existența ei asigurată și întărită din viitor, poate fi numită renașterea imperiului turcesc. Faptele militare ale armatei turcești, în special eroica și succesa apărare a Dardanelor, fapte executate în strânsă cooperare cu puterile armate aliate, și la cari artileria noastră a avut rol plin de glorie, ni-au arătat nu numai virtuțile vechi militare ale otomanilor, ci și desvoltarea însemnată a armatei turcești, sub actualul guvern.

Amiciția și alipirea de decenii conservată între Bulgaria și monarhie, a fost încoronată în actualul război

prin încheierea alianței. Jertfele grele pe cari le-a adus Bulgaria în sânge și avere în cele două războaie din Balcani, n'au împedecat statul acesta la intrarea cu toate forțele în războiul mondial. Armata sa glorioasă, probată în lupte, s'a validat în mod vitejesc, în unire cu armatele aliate, pretutindenea. Deciderea de a se alătura la gruparea noastră, Bulgaria nu a avut să o regrete. Grație acestei alianțe și prestațiunilor ei distinse militare, Bulgaria a putut să ocupe teritoriile cari istoricește și etnograficește ei îi aparțin. Și astfel înțelepia și prevăzătoarea politică a domnitorului, a adus țării fructe bogate.

Icoana pe care am putut-o schița cu privire la politica de alianță a monarhiei, nu ar fi completă, dacă nu ași face amintire și de cele două state, cari au fost în stare să denege în cursul acestui război alianța lungă și lucrativă, avută cu noi, cari și-au părăsit întâi aliații, apoi mai târziu au trecut în tabăra dușmană.

(Va urma).

Cărți religioase pentru popor.

Primele bubuituri de tunuri slobozite cu dușmănie de moarte au aprins înainte cu trei ani și mai bine războiul mondial. Părerea aproape generală era la început, că focul ce începuse să ardă îndată c'o flacără îngrozitoare în mai multe părți ale Europei, nu se va estinde prea tare, ci se va localiza și stânge în curând. Îndreptățirea astorfel de afirmațiuni se răzma pe însuși cuvântul autoritativ al unui mare și viteaz împărat, care dăduse soldaților săi parola: «că deodată cu caderea frunzelor de toamnă se vor întoarce plini de biruință la casele lor»...

Din partea cealaltă se afirma însă contrarul, se profeta un război lung, de cel puțin 3—4 ani. Cu simțeminte cutremurătoare erau cetite astfel de vești și se spunea, că «nu se poate», «că atunci se nimește lumea cu totul». Acesta era schimbul de vorbe al celor mai mulți.

Astăzi cele îndoelnice și necrezute de odinioară le vedem fapte îndeplinite. Focul războiului ne închipuit de crâncen a distrus și nimic și zdrobește încă și astăzi pe lângă multe... multe... vieți tinere omenești, tot ce întâlnește în cale, până și cele mai înălțătoare și mai geniale relicvii de artă monumentală. C'o furie aproape inconștientă, asemănătoare unei volbure de vijelie năprasnică, s'a lăsat și a cuprins în flăcări mistuitoare aproape lumea întreagă. Unde se vor găsi puternicile stăvilare de localizare? Cât va mai dăinui această încercare cumplită? nici azi nu se poate prevedea, nu se poate ști.

Trei ani și jumătate de dureri și de suferințe s'au împlinit cu vârf și îndesat și lumea nu s'a prăpădit! Ba, privită omenește în treacăt și superficial își lasă impresia, că de-o vreme încoace s'a obișnuit, s'a împăcat cu deabinele și cu cel mai mare rău de pe pământ, cu războiul. O parte e chiar mulțumită de afacerile splendide, aducătoare de câștiguri mari. Ear clase mijlocie, puținilor meseriași și țărani rămași acasă, până și sărăcime, pare că nici nu le-ar merge tare rău. Fie în urma productelor și-a negoțului mult puțin, fie în urma muncii, care se plătește ca niciodată, și-a ajutoarelor, ce le primesc după cei duși, au bani mai mulți decât înainte de război.

La suprafață cam astfel ni s'ar întârșia viața zilelor prezente. Despiciând adâncul și destrămand firele traiului, cumpă-

nind diferitele stări cu răgaz și temeinicie, vedem însă, că realitatea este cu totul alta. Vom întâlni cu tot dreptul ființe mulțumite de câștigul bogat, soții și tineret ușuratic, care abuzează de libertatea singurătății și a lipsei de control din partea tatălui sau a soțului. În fond însă o povară și o osteneală istovitoare se simte pretutindeni și de toți! O frământare și neliniște continuă apasă sufletele, ispitind pe mulți cu desnădăjduire în credință și în îndreptarea lucrurilor. Felul suferințelor fără de număr, mai ales însă taina nepătrunsă a viitorului, ce mai mult preocupă și frământă mintea, lipsurile aproape în toate articolele de trai și îmbrăcăminte, sau poate mai bine spus, economisirea ce se recere tuturor, precum și scumpetea negândită vreodată, ajunsă fabuloasă, prea adeseori buimăcește și pe cei inteligenți și pe cei mai tari de suflet, încât nu ne prea poate nici mira faptul, că omenimea a devenit nesincera, speculantă și egoistă, că o bună parte din ea în lipsă de lamurire și de un înțeles justificator al celor ce se petrec, spre a se descărca de gândurile multe a început să alunecă pe povârnișul căilor rătăcite.

Războiul a început să devină mai greu pentru cei de acasă. Îndeosebi mamele împrejmuite de 5-6 copii, având în vedere scumpetea nemai pomenită, lipsa de alimente, de haine și de alte mărunțuri trebuincioase oricărei gospodării, au să lupte cu atâtea gânduri și sbrateri chinătoare, cari storc și istovesc puterile sufletești și trupesti, încât de multeori coplesite de puterea lor, nu știu ce să mai facă, încât să apuce, spre a afla vre-o rază de lumină și de îndreptare, mângâiere și întărire.

Înțelegem și știm, că astfel stând lucrurile, ajutorul cel mai bun, sfatul, predica, cartea cea mai succasă și mai potrivită ar fi, să dăm tuturor cele trebuincioase și dorite. Mai întâi pacea cea scumpă, pe mult așteptată, pe iubii și pe dorii lor, și apoi toate cele de lipsă și de trebuință unui trai tihnit, cinstit și corect. Atâtea și atâtea lucruri, cari azi toate sunt în mâna stăpânirii și se împart între cetățeni cu chilogramul și cu țduli, pe cari noi pe lângă toată bunăvoința nu le putem da, căci nu le avem. Rămânem deci îndatorați, atât din simțăminte patriotice, cât naționale și umanitare, să le dăm aceea, ce putem: o hrană sufletească bună și potrivită, o luminare deplină asupra multelor suferințe și încercări pogorâte de împospătăm puterea cea mare a nădejdei și a credinței, să-i mângâiem și să-i întărim sufletește, ca după sfatul cuminte al scripturei, să poată suporta cu răbdare și până în sfârșit, întreg greul: orice durere, orice suferință amară, orice și ire le-ar veni de pe câmpul de luptă, orice lovitură neașteptată s'ar întâmpla să se pogoare asupra lor.

Și nu vom putea îndeplini o astfel de datorință sfântă, decât numai căutând a ne apropia de masa poporului, a sta de vorbă și într-o legătură directă, prin tot felul de cărțile scrise cu slove străgătoare, în graiul și pe înțelesul lui, de cuprins religios-moral și istoric, ale căror subiecte să fie prelucrate și aduse în legătură cu diferitele nevoi ale trailui de azi. Și se va arăta din trecutul bogat, că războaie au mai fost destule, unele mai mult, altele mai puțin crâncene. Deasemeni că ome-

nimea în decursul veacurilor a fost de atâteori pusă la probă prin încercările cele mai grele. Isoare potrivite îmbie Testamentul vechiu, care este un lanț nesfârșit de lupte și de suferințe continue, prin cari Iehova pedepsește și cheamă la pocăință pe poporul lui Israil. Deasemeni din Testamentul nou, din istoria bisericăscă și profană s'ar putea scoate un bogat și folositor material, care prelucrat și adus în legătură cu stările noastre, va putea să fie unul de lemn și vinul tămăduitor pentru ranele celor ce sufer.

La noi în direcția aceasta, cu excepția unui tract protopresbiterial din arhidieceza Transilvaniei și al unuia din dieceza Aradului nu s'a făcut aproape nimic. Totul ce s'a lucrat, e scoaterea unor părți din biblie, retipărirea unor cărți de rugăciuni cu litere latine.

Neobositul și vrednicul protopop al tractului Lupșa, nu de mult într'un articol de fond publicat în coloanele acestui ziar, a isbutit să ne înfățișeze în trăsături vii și într-o formă fidelă și reală dezastrele morale și influențele păgubitoare ce le-a revărsat războiul asupra poporului nostru. «Un fel de haos sufletec — zice sfârșit sa — amenință viața familiară din satele noastre, care deslănțuindu-se cu putere amenință dătinile și toată ordinea cea bună dinainte de război, care trage după sine incalculabile dezastre, ce tri bue prevenite, până ce nu erumpe vijelia morală cu consecințele sale de tot felul». Printr'o circulară îngrijatăl părinte tractual dă sfaturile și îndrumările de îndreptare profeților săi și comitetelor parohiale. Îi îndeamnă a iniția «acțiuni sociale» și a purcede printr'un înțeles comun: precut, intelectualii și fruntașii satului — la munca nepregătită a conservării obiceiurilor bune, a susținerii și în aceste vremi viroase la povețele și poruncile sfintei noastre credințe. Îl sfătuiește cu răvna marelui apostol Pavel, a stării «cu vreme și fără de vreme» întru luminarea și îndreptarea tuturor rătăcelor și neajunsurilor.

Bune îndemnuri, demne de a le înființa și urma cu toți, în parohiile noastre!

Acțiunile, stăruințele noastre vor fi însă cu mult mai luminate și mai rodnice, dacă și în centrul mitropoliei noastre se va iniția o «acțiune socială» puternică, un comitet mitropolitan, care să cuprindă pe toți mui marii noștri, pe toți învățații noștri, pe toți fruntașii neamului. Și în cazuri al XII-lea, printr'un înțeles comun să înființeze o comitetul de păstrare de poporului nostru, care să poarte titlul vremii și printr'o emulație uimitoare, vrednică de un popor ce vrea să trăiască, să răscolească și să strângă din comorile lor sufletești, bogate în aurul cunoștințelor, tot materialul potrivit, care prelucrat și turnat în rubricile făcătoare de minuni ale tiparului, să apară în broșuri puternice și să se trimită celor flămânzi și iusătoși odată pe săptămână, sau cel puțin de două ori pe lună, asemenea unei mane cerești, care să reinvie și în poporul părăsit românesc credința în Dumnezeu cel atotputernic, care ocârmuește pașii vieții noastre, să ne reimprospăteze puterile și să ni le oțelească în lupta grea a zilelor noastre! Printr'o astfel de întreprindere s'ar umplea un mare gol simțit de ani, nu numai prin satele noastre, dar și prin multele spitale și tranșee, prin cari

1 «Telegr. Rom». Nr. 82 a. c.

râniții și vitejii noștri se uită cu oarecare învidie îndreptătită la concetățenii altor neamuri cu mult mai luminați și mai bine îngrijii și cari cărțile în ceasurile mai liniștite și de recreare le-ar fi și lor de mare folos, de multă mângâiere și întărire sufletească.

Întreprinderea unei asemenea acțiuni sociale-culturale, cu toată scumpetea de hârtie și de lucru tehnic, nu ar putea să fie nici decum riscată. Astăzi când am rămas cu câteva z are, nici o revistă aproape, nici o bibliotecă, care să apară regulat, atât de mult se simte lipsa și atât de mare e dorul slovei românești, încât bme potrivite învățăturile și bine redactate s'ar putea desface în întreaga mitropolie în zeci de mii de exemplare. Astăzi, când omul nu știe încătrău să de ce să găsească un razm de lumină și de întărire, ușor ar jertfi și cel din urmă țaran 50-80 bani pentru o cârtică bună. Scrisă la mima lui, câștigată încrederea, nu te-ar mai slăbi cu întrebările, «când mai vine vre-o cârtică de ace ea bune?» Soldații noștri, în amestecul mare și în viața împreună în care de ani trăesc cu fiii altor neamuri, văzându-i pe aceștia impresurați de gazete și de cărți, oftează cu sete după povăța cărții românești.

Recunoaștem cerințele multe, sarcinile grele, precauțiunea îngrijitoare ce se cere mai ales în vremea viroasă de astăzi dela conducătorii bisericești noștri, când valuri peste valuri se ridică cu încercări de înghițire și de nimicire. Deasemeni recunoaștem însă, că în aceste zile de crunte încercări, când biserica cea vie, masa poporului, gene sub povara cător și mai cător dureri și suferințe, atându-se în pragul unei desnădăjduiri periculoase, nu poate fi o chestie și o problemă mai ardentă, decât problema de a căuta mijloacele potrivite de a veni în ajutorul poporului, spre a-l lumina, întări și mângâia. Caci numai lamurit prin învățături convingătoare, prin piide și asemănări umitoare și pline de putere, asupra tuturor nevoilor și durerilor și înțelegându-le cătuși de cât, se va putea stabili și susținea echilibrul sufletec al credinței, alipirea neșovăitoare față de biserică și de neam!

Cum se impun acum din partea conducătorii bisericești nenumărate colecte, s'au obținut credincioșii să jertfească aproape în fiecare lună din bănușorii lor căjiva fileri. Această obișnuință i-ar stăpâni și mai mult, dacă ar vedea, că în fiecare Duminecă li se dă câte o cârtică folositoare. Așa ar ajunge cu timpul, să poartă, să ceură tot insul, ca după ascultarea liturgiei, când iasă din biserică, să-i poată duce cu sine acasă cârtica sfătuitoare, povătuitoare, luminătoare și mângâitoare, ca să o poată avea ca o rază de înseninare în mijlocul casei sale împrejmuite de întunerecul părăsirii și bănușii de multe izbeliști.

Dacă războiul acesta a trezit în sufletul altor popoare toate energiile și le-a pus în lucrare pentru sporierea mijloacelor de propagandă religioasă și culturală, este de neapărată lipsă, ca și la noi, în locul nepăsării și al trândăviei, care împedecă orice pornire spre progres, să se instăpânească sârguința, răvna și priceperea celor chemați a da poporului nostru hrana sufletească de lipsă, prin cărți religioase, corespunzătoare vremii de azi.

Preotul Ioan Popa.

REVISTĂ POLITICĂ.

America. Din Washington se anunță: O hotărâre, ce are să fie dezbătută în senat și în cameră, cu raport la declararea stării de război între Statele Unite și între Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria, a fost prezentată senatului, care a transpus-o imediat secțiunii afacerilor externe. Această secțiune a camerei s'a pronunțat pentru declararea de război Austro-Ungariei.

Prezidentul Wilson, într'o convorbire cu un membru al congresului, a zis că declarația aceasta de război a recomandat-o să fie primită mai ales de aceea, fiindcă se va arăta poate necesitatea de a trimite în Italia trupe americane.

În mesajul său prezidentul Wilson declară între altele următoarele: Austro-Ungaria nu este astăzi stăpână asupra sa, ci pur și simplu o țară vasală (!) a guvernului german, și noi — americanii — avem să primim lucrurile așa cum sunt, fără slăbiciuni de sentimentalități. Guvernul austro-ungar nu lucrează după voința proprie, nici conform dorințelor și sentimentelor poporului său, ci ca uneltă (!) a unei alte națiuni. Noi trebuie să opunem puterii armate austro-ungare pe a noastră americană și să considerăm puterile centrale ca o unitate. Alfel războiul nu se poate purta cu succes.

Franța. Atitudinea, ce o va lua guvernul Franței în fața evenimentelor rusești, se poate vedea din scrisesele ziarului *Petit Journal*, organul ministrului de externe Pichon. Ocupându-se cu greutate ce se ivesc din ultimatul lui Lenin și Troțki, cu raport la participarea tuturor puterilor beligerante la pertractările de armistițiu, numitul organ scrie: Dacă înțelegerea refuză invitarea sau nu răspunde nimic comisarilor poporului, comitetul sovietului va pronunța ruptura cu aliații și va continua singur tratativele cu puterile centrale. Înțelegerea însă, nici în cazul acestei posibilități nu va renunța la punctul său de vedere.

Rusia. În decursul armistițiului oficial, care durează până în 17 Decembrie n., reprezentanții Rusiei și ai puterilor centrale au să se înțeleagă asupra armistițiului definitiv în vederea tratativelor de pace.

Comisarul pentru externe, Troțki, într'o ședință a sovietului, a rostit o mare vorbire, în care declară, că ime-

FOIȘOARA.

Material pentru istoria bisericii.

II. Mănăstirile gr.-or. din Ungaria.

(Urmare).

Așadar, chiar și în cazul, când — dato sed non concessio — întemeietorii mănăstirilor gr. orientale din Banat ar fi fost săbi de origine, moșnenii sau urmașii acelor, sărbii de azi, nu ei sunt proprietarii lor, ci religia ortodoxă din acel ținut, fără privire la naționalitatea poporului, care o profesază; pentrucă, în respectul limbii sau naționalității, mănăstirile ortodoxe sunt, ca să zicem așa, un fel de institute internaționale. «Niște oameni zice sf. Vasilie, despre societatea mănăstirească, cari au venit din mai multe țări și de mai multe națiuni diferite, se găsec atâ de perfect uniți în acelaș loc, încât se vede acelaș suflet în mai multe corpuri, și că mai multe corpuri nu par a fi decât organele celuiiaș spirit care îi însufletește». (Sfântul Vasilie, arh episcopul Kesariei, Kapadokiei, traducere de Iosif, Mitropolit Primat, p. 78).

Dacă pe lângă toate acestea mitropolia din Carloveș s'a întabulat ca proprietar asupra mănăstirilor Bezdin, Mesici și Voilovița, învederat că aceasta este uzurpațiune și o flagrantă violare a canoanelor,

care nu permit mitropolitului a trece peste hotarele eparhiei sale și a-și însuși jurisdicțiune în eparhiile altor episcopi.

În cele expuse am arătat temeiurile canonice, prin care se dovedește dreptul și pretenziunea legală a bisericii române ortodoxe asupra mănăstirilor gr. orientale, în părțile locuite de poporațiune românească. Revenind acum la partea istorică a chestiunii, am constatat documentar că, în regatul ungar, au existat mănăstiri gr. orientale înca din timpul regilor din casa Arpadiană; dar că în părțile unde au încetat de a mai fi credincioși de rital oriental, au încetat dela sine și mănăstirile orientale, ori au fost prefăcute în mănăstiri de rit latin. Acolo însă unde poporațiunea și-a conservat religia ortodoxă, mănăstirile orientale încă și-au conservat ființa și continuitatea lor pană astăzi. Mărturie vie este mănăstirea Hodoș-Bodrog din dieceza Aradului, a cărei vechime documentată se întinde pană în secolul al XII-lea.

1. Despre mănăstirea Hodoș scrie învățatul canonic din Oradea-mare, membru al academiei maghiare, Dr. Karácsonyi János următoarele:

«III. András királynak 1293 november 10-én kelt levelében világosan írja, hogy «terra Hudus-monostora vocata iuxta fluvium Morus existens». Már pedig ma is ott áll Hodos a Maros partján Zádorlaka és Fellak között. E monostor is tulajdonkép a tatár-

járs előtt virágzott. III. Béla királynak 1171-ik levelében az olvasható, hogy a mint elindult Ség határa a Marosnak Fok nevű ágától, mindjárt a hodosi (hudust-i) egyház földjével találkozik».

«Epistola regelui Andreiu III. din 10 Noembrie 1293 scrie clar, că «pământul numit al mănăstirii Hodoș e situat lângă râul Murăș». Și astăzi e situată mănăstirea Hodoș pe malul Murășului între Zádorlaka și Fellak. Aceasta mănăstire înflorise încă înainte de invasiunea Tatarilor. Într'o epistolă a regelui Bela III. din 1177 se poate ceti, că îndată ce pleacă granița Ség dela ramul numit Fok, al Murășului, numai de cât se întănește cu pământul bisericii din Hodoș (Hudust)».

(Dr. Karácsonyi, Délmagyarországi monostorok 9. 10 l.) Pe frontispiciul bisericii se poate ceti încă inscripția: «Hodos Eumén Michael 1323». Și cu toate acestea incuzații susțin că mănăstirea Hodoș ar fi întemeiată la 1498 de Mark Jaksics.

«De ez m-sebeszéd, zice Karácsonyi, mert a Jaksics család sohasem birta Hodost».

«Dar aceasta e simplă poveste, căci familia Jaksics niciodată nu a avut în posesiunea sa Hodoșul».

2. Mănăstirea Meșici de lângă Verșet, constată și incuzații cu Pesty Frigyes, că s'a înființat sub domnia regelui Andrei II. (1225) prin egumenul Arsenie Bogdan din mănăstirea grecească Hilandar din muntele Atos pentru poporul de religiuena gre-

cească a bisericii răsăritene («a keleti egyház görög vallásu népe számára») va să zică, s'a înființat cu 250 de ani înainte de imigrarea sârbilor în Banat, deci nu pentru sârbi, totuși ei încearcă să-i deie caracter sârbesc, schimonosind numele întemeietorului Bogdan, în *Bogdanovici*.

3. Mănăstirea Vodița, de lângă Mehadia, s'a întemeiat pe la anul 1310. «Ez időbe esik a Mehádia mellett levő vodikai kolostor alapítása». «În timpul ac sta s'a înființat mănăstirea Vodița lângă Mehadia». (Pesty Frigyes, A szörényi bánág 345 l.) Întemeietorul acestei mănăstiri e Vladislav, principele Țării Românești (1304-1374), care a ridicat-o la indemnul călugărului Nicodim: «Auf Nikodims Betreiben gründete der Voivode Vladislav das Kloster von Vodica bei Mehadia. Vodica und das nahe Tismana sind die ältesten Klöster in der Walachei». «La stăruința lui Nicodim a întemeiat Vlaiicu Vodă mănăstirea dela Vodița lângă Mehadia. Vodița și Tismana din apropiere sunt cele mai vechi mănăstiri în Valahia». (Iirecek, Geschichte der Bulgaren, p. 328 notă).

Despre organizația și viața internă a mănăstirii Vodița, mărturisesc hrisolul de fondare dela voivodul Vladislav, și alte hrizoave, precum: hrisolul de danie și de confirmățiune din 1382 dela Mircea Radul Voivod; hrisolul despotului Sârbiei Ștefan din 1391; hrisolul voivodului Dan din 1424; și hrisoavele regelui Sigismund din

diat după încheierea armistițiului definitiv, încredințării ruși și ai puterilor centrale au să se întrunească la masa verde. Rușii doresc să sfârșească războiul, și prin aceasta să aducă tot odată la învingere ideea păcii generale, care se răspândește tot mai mult în țările Europei.

Delegații ruși, cari se află la cartierul german răsăritean pentru pregătirea armistițiului, sunt patru: Camenev, Cocolnicov, Bicenco și Mistislavski. Ei sunt însoțiți de doi coloneli din statul major, cari funcționează ca specialiști.

Pentru orfelinat.

Cu discul purtat la Ziua Crucii au mai fost adunate și au intrat la cassa arhidiecezană sumele următoare:

1. Protopresbiteratul Bistrița 256 cor. 19 fileri.
2. Protopresbiteratul Sighișoara 204 cor. 50 fileri.
3. Protopresbiteratul Turda 362 coroane.
4. Protopresbiteratul Unguraș 154 cor. 01 fileri.
5. Protopresbiteratul Deva 309 cor. 08 fileri.
6. Protopresbiteratul Ilia 259 cor. 54 fileri.
7. Protopresbiteratul Reghin 1000 cor. 72 fileri.
8. Protopresbiteratul Orăștie 325 cor. 44 fileri.
9. Protopresbiteratul Hațeg 522 cor. 44 fileri.
10. Protopresbiteratul Avrighi 312 cor. 15 fileri.

La olaltă 3706 cor. 07 fileri.

Domnul Dr. Vasile Preda, avocat și deputat congressional al Câmpenilor, a dăruit 30 coroane pentru orfelinatul rom. în loc de cunună pe sicriul prietenului său răposat, căpitanul Sireulea.

Războiul.

7 Decembrie n.

La frontul ostic e liniște, în urma armistițiului de 10 zile. La frontul italian trupele marelui Conrad au avut succese noi cu ofensiva lor. Regimente austriace de vânători au învins rezistența dușmană, în lupte înverșunate apropiate, date pe muntele Sisemolo, cucerind această fortăreață, apărată de italieni cu îndârjire în curs de mai multe săptămâni. Italianii au pierdut peste o mie de prizonieri și mult material de război. Numărul prizonierilor făcuți cu începerea din 4 Decembrie se urcă la 15.000 și s'a urcat și numărul tunurilor capturate.

anii 1418—1421 și 1429, care se găsesc la Venelin: *Vlacho bolgariskija ili dacoslavjanskija gramaty*, Petersburg 1840 și publicate românește în «Biserica ortodoxă română» din București, 1877-78, p. 625—633 și 747—763).

Hrisovul de fundare dela voivodul Vladislav sună așa: «Fiindcă eu cel bine credincios în Cristos Dumnezău, Vladislav voivod, din mila lui Dumnezău Domn a toată Ungro-Vlachia, am binevoit după învățătura lui Dumnezău, ca să fundăm o mănăstire la Vodița în numele marelui și purtătorului de Dumnezău Antonie, ascultând pe preaonorabilul între monachi Nicodim, am dispus și am prescriș, ca mai ales dela Domnia noastră să fie ajutorul și cheltuiala, iar dela Domnul Nicodim și frații lui osteneala... Iarăș a stabilit Domnia mea, ca după moartea lui Nicodim nimenia din domnitori să nu fie liber de a așeza în locul lui stareț, nici vre-un Arhieru să facă aceasta, și nici altul oarecare. Dar cum va zice D-l Nicodim și cum va stabili el, așa să țină». Vladislav, pe lângă că a înzestrat mănăstirea cu cărți, vase, vestminte sfinte și cu moșii i-a mai asigurat încă anual din cassa sa o sumă de 1000 parpuri (un fel de monetă de argint).

Mircea Radul voivod prin hrisovul din 1382 confirmă donațiunea făcută mănăstirii de către Vladislav. Iar despotul Ștefan prin hrisovul din 1391 confirmă zece posesiuni sau metoace din pământul Sâr-

Frontul dela vest. La gruparea de armate a moștenitorului de tron bavarez Rupprecht focul a fost puternic din când în când la Ypers, la Lys și pe malul sudic al râului Scarpe, mai ales spre seară. Intre Graincourt și Marcoing germanii au avut întreprinderi succese, cari li-a adus îndreptare de poziții. O măerște a fost luată cu asalt de germani, cari au alungat pe dușmani și din Marcoing. Pe alte locuri atacurile dușmane au fost respinse de germani. La gruparea de armate a clironomului german foc viu de artilerie, la armata principelui Albrecht de Württemberg întreprinderi succese. În Albania și Macedonia situația a ramas neschimbată.

8 Decembrie n.

La frontul ostic e armistițiu. La frontul italian trupele noastre viteze au luat eri cu asalt, la ost dela Asiago, unele puncte de razim italiene, pe cari le-au păstrat și față de contraatacurile vehemente. Numărul prizonierilor făcuți de armata marelui Conrad trece peste 16.000. Aviatorii noștri au avut eri lupte succese cu dușmanul. Au nimicit șase aeroplane dușmane.

În Albania nu s'a întâmplat nimic deosebit. În Macedonia avangardele bulgare au silit pe cele engleze să se retragă.

Frontul dela vest. La gruparea de armate a moștenitorului de tron bavarez Rupprecht, în Flandria, focul s'a continuat cu vehemență, mai ales după amiază. La Graincourt englezii au fost alungați din poziții, în lupte date cu granate de mână. Incercarea englezilor de a prinde teren la Vasquerie, a eșuat. În zilele două din urmă germanii au făcut 53 prizonieri cu 5 ofițeri și au capturat 2 tunuri și 15 mitralie. La gruparea de armate a clironomului german a fost activitate potențată artileristică. Trupe germane de recunoaștere au făcut câțiva prizonieri.

9 Decembrie n.

La frontul ostic e armistițiu. În Albania situația e neschimbată. La frontul italian a fost foc potențat de artilerie pe mai multe locuri, în provincia Veneției, apoi pe platoul dela Asiago, pe muntele Tomba și pe Montello.

Frontul dela vest. În Flandria s'a desvoltat eri după amiază foc puternic pe unele locuri ale frontului, unde se află armatele comandate de moștenitorul de tron bavarez Rupprecht, iar pe celelalte locuri activitatea războinică a fost mai redusă la frontul acesta. La frontul macedonean, spre nordost dela lacul Doiran, mai multe companii dușmane, cari au încercat să se apropie de avangardele bulgare, au fost alungate.

NOUȚĂȚI.

Earna. Din toate părțile țării se vestesc ninsori și frig. Chiar și la Fiume a scăzut temperatura sub zero. La Orșova termometrul a arătat în 5 Decembrie patru grade minus. Frig și mai simțitor s'a iasat în Ardeal, unde Joi și Vineri am avut ger de 10 și 18 grade sub zero; dar ninsoare puțină. — Din cauza frigului și a lipsei de cărbuni școalele din capitala țării iau vacanță din 14 Decembrie și se redeschid în 3 Ianuarie 1918.

Concedii pentru elevii institutelor militare. În conșterare, că în orașul nostru tot se mai ivesc unele cazuri de tifos, elevii institutelor militare pot să fie concediați la Sibiu numai sub condiția, dacă după întoarcerea lor la institut se supun unei observațiuni medicale pentru un timp anumit, în care vor fi separați de persoanele sănătoase.

Apel. Societatea Crucea Roșie, după exemplul din anii precedenți, a luat asupra sa însărcinarea de a aduna contribuții binevoitoare, în scop de a face daruri de Crăciun pe seama eroilor noștri soldați dela front cu prilejul sărbătorilor din anul curent ale Nașterii Domnului. Ne adresăm către sentimentul de j-rifă al populațiunii noastre și o îndemnăm să participe și de astă dată în număr cât mai mare la sprijinirea colectei întreprinse din partea societății Crucea Roșie.

Orfelinatul „Arhiducele Iosif” în Ardeal. În cercuri ardelenene s'a ivit o idee dintre cele mai frumoase. S'au hotărât adecă următoarele: Unul dintre orfelinatele mai mari ardelenene are să poarte numirea de orfelinatul „Arhiducele Iosif”, după numele comandantului suprem al armatelor ardelenene. Mișcarea aceasta este pornită din partea Reuniunii pentru internatul orfanilor și poporului ardelen, a cărei prezidență este contesa Géza Teleyk născută contesa Margareta Beldi. Reuniunea a și aflat o clădire, care se poate adapta cu puțin cheltuieli în scopul orfelinatului. Arhiducele Iosif a primit zilele acestea pe trimișii Reuniunii și s'a învoit cu plăcere, ca instituția ce se va înființa, să poarte numele Alteței sale. Comunicând publicului știrea aceasta, sântem încredințați că fiecare persoană va sprijini după puteri realizarea unei nobile gândiri. Cine oare să fie mai vrednic de ajutor, decât orfanii ardeleni ai războiului? Și al cui nume să fie mai demn de a fi eternizat, decât al Arhiducelelui Iosif, cunoscut pentru interesul și iubirea ce o poartă poporului din țara noastră. Contribuțiile generoase în scopul orfelinatului se pot trimite la adresa prezidenței: Contesa Géza Teleyk (Kolozsvár, királyi itélőhábla).

Bibliotecă distrusă. Biblioteca națională germană dela Gotha, cea mai mare colecțiune de opere asupra culturii germane, a fost nimicită în 5 I. c. de un incendiu. Dauna, în cea mai mare parte, nu se poate înlocui.

Republică în Rusia. Descompunerea își urmează calea. Siberia este proclamată republică independentă cu capitala Omsc. În orașul acesta, unde falfăie acum drapelele verzi albe siberiene, se află reședința noului guvern sub prezidenția lui Potatii. Guvernul siberian își va revoca trupele de pe câmpul războiului.

În loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatului învățator Lazar Negriță, parohul Petru Iuga din Tilișca a binevoit a dăruii 10 cor. la Fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Manifest rusesc către soldații noștri. Comisarul poporului, cum se anunță din Petrograd, au adresat un manifest soldaților germani și austro-ungari. Aeroplanele rusești au răspândit în milioane de exemplare, între soldații noștri, manifestul rusesc, în care maximaliștii își arată scopurile și măsurile luate cu privire la viața politică și economică. Scopul de căpetenie al maximaliștilor este sfârșirea războiului. Ei cer sprijinul soldaților și-i asigură, că dacă pacea se încheie în câteva zile, au să se alăture la hotărârea aceasta și națiunile celelalte. Manifestul mai zice, că Rusia singură n'are putere de a se preface în stat socialist, ci numai atunci, când va primi sprijinire grăbnică în năzuințele sale.

Prevenitori față de public. Ministrul prusian de război a dat poruncă autorităților militare, să fie prevenitoare față de public. Pilda ministrului de război este acum urmată și de directorul poștelor din Germania. Într-o circulară, către subalternii dela poștele germane, directorul zice următoarele: Fiecare membru al poporului nostru participă la jefele cerute de război; prin urmare nimenia nu trebuie să-i mărească sarcinile. I se măresc însă atunci, când funcționarii în atingerea lor cu publicul nu se poartă cu prevenire și polițetă și fac ca atingerea aceasta să fie neplăcută și penibilă. Cine lucrează în modul acesta, își păgubește țara și dă dovadă că nu stă la înălțimea chemării sale. Aștept, ca persoanele, care stau în serviciul poștei și al telegrafului, să nu dea motiv prin purtarea lor la plângerile îndreptățite ale publicului. Întrebări, informațiuni, jălui

și alte afaceri privitoare la poștă, au să fie rezolvite din partea funcționarilor cu cea mai mare grabă și cu prevenire. — E de dorit, ca și la poștele noastre din Ungaria să se pună în practică punctele de vedere înșirate mai sus.

Teatru cinematograf Repertoriul săptămânii acesteia, la Apollo, în Strada Scheewis, se începe earăș cu piese dintre cele mai bune. Luni, în 10 Decembrie, se reprezintă: *Trenul expres de nord în flacări*, drama de senzație în 4 acte. Marți și Mercuri în 11 și 12 Decembrie: *Epistola unui mort*. În fiecare seară se dau suplimente la piesele principale.

Cărți și reviste.

Merinde pentru suftetele credincioase. Cuvântări ocazionale de Dr. Ștefan Cioroianu preot ort. rom. în Banat-Comloș. Arad, 1917. Tiparul tipografiei diecezane gr-or. române. Prețul 3 cor. plus 20 fileri porto. O colecțiune de 22 predici ocazionale, ce le-a rostit autorul păstoriiților săi. Sunt lucrate cu pricepere și pătrundere. Deosebindu-se de predicile de șablon, atât în privința conținutului, cât și a formei, tratează teme și luminează chestii din domeniul tuturor manifestațiilor de viață a poporului, într'un mod foarte instructiv și acomodat priceperii lui. Sunt o mărturie netrecătoare despre zelul și conștiențiozitatea cum își îndeplinește părintele Dr. Cioroianu dirigătoria sa pastorală, urmărită cu atențiune și apreciată de toți aceia, cari doresc o muncă productivă, o apostolie pe toată linia. Se poate comanda dela Librăria diecezană, Arad, Str. Deák Ferenc 35.

Anunț.

Poliția orașului Sibiu anunță următoarele:

Prin ordonanța din 27 Noembrie 1917 nr. 1919/1917 b, dată de dl vicecomite, s'au stabilit următoarele prețuri:

I. Pentru porci vii

	de Kg.
1. Grei de peste 50 până la cel mult 90 kg, cumpărați la locul de primire (din cocină), de îngrașat K. 7—	
2. Grei de peste 40 până la cel mult 125 kg, cumpărați la locul de primire (cocină), de tăiat	K 6-50
3. Grei de peste 125 până la cel mult 150 kg, la locul de primire (cocină), de tăiat	K 6.60
4. Grei de peste 150 kg, la locul de primire (cocină), de tăiat K 6.80	

Prețurile acestea nu se rapoată la porci grei sub 40 kg de tăiat, și la porci grei sub 50 kg de îngrașat.

Dacă vânzarea porcilor vii nu se face la locul de primire (cocină), intră în valoare prețurile de mai jos:

1. Grei de 50—90 kg, de 1 kg	7.30
2. » » 40—125 » » » »	6.80
3. » » 125—150 » » » »	6.90
4. » » peste 150 » » » »	7.10

Porcii, cari nu trec peste greutatea de 40 kg, nu este permis să se taie pentru consumatori, — afară de cazurile de necesitate.

II. Pentru porci tăiați

Intregi sau jumătăți, de 100 kg K 800—

III. Pentru produse

	De 100 kg.	De 1 kg
Untură crudă și slănină crudă	850 K.	10 K.
Unsoare lăptată	920 »	12 »
Slănină, sărată, papricată	1000 »	12 »
» afumată, feartă, desert	1200 »	14 »
Carbonată de porc	850 »	10 »
Altă carne » »	800 »	9 »
Șuncă, crudă	1200 »	14 »
» feartă	2000 »	22 »
Carne afumată, crudă	1200 »	14 »
» feartă	1600 »	18 »
Cărnățarie	1100 »	12 »
Tobă	900 »	10 »
Jumări	800 »	9 »
» presate	700 »	8 »

Anunțul acesta are să fie afișat în locul de vânzare.

Cei ce vând mai scump, se pedepesc cu arest până la 6 luni și amendă până la 2000 coroane.

(Va urma)

Concurs.

Anulându-se prin consistorul mitropolitan pentru defecte de formă alegerea de protopresbiter în tractul Ilii, pe baza Statutului Organic § 63 combinat cu § 23 p. 5 și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888, prin aceasta se publică nou concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter vacant în tractul Ilii. Viitorul protopresbiter va fi totodată și paroh în locul central al tractului, anume în parohia din Ilii.

Emolumentele împreună cu acest post protopresbiter sunt:

a) Venitele protopresbiterale, cari stau din salariu conform § 19 din pragmatica de serviciu, și din taxele ce incurg din vizitarea comunelor tractuale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale, după cum sunt acestea regulate prin normative consistoriale.

b) Venitele parohiei fasonate în coala B cu ocazia intrării de la stat a venitelor preoțești. Concurenții au să documenteze cvaificaua prescrisă în concluzul Nr. 111 din 1888.

Concursurile instruite cu toate documentele sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan din Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul «Telegraful Român», însoțite și de o tabelă de cvaificațiune după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter § 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Ilii-Murășană, din ședința extraordinară a comitetului protopresbiter al gr. or. rom. ținută la 27 Octombrie 1917.

Dr. I. Dobre m. p. Soimon Giurcoane m. p.
preș. com. ppresb. not. com. protop.

Nr. 8550 Plen., aprobat în ședința plenară a consistorului arhidiecezan, ținută în Sibiu, la 6 Noembrie 1917.

Vasile Mangra m. p.,
arhiepiscop.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar.

Nr. 220/1917 of. ppresbit. (217) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a III-a Poiana-Blenchi prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre întregirea dotațiunei preoțești din ajutorul de stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiter în termenul deschis înd cat mai sus, și a se prezenta în timpul regulamentar, pelângă prealabila incunoștințare a subscrișului protopresbiter, în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserica parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, 5 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiter al tractului gr. or. rom. Deș în conșelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann,
protopresbiter.

«ARDELEANA»,
instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie-Szászváros.

Aviz.

Căutăm contabil conducător pentru filiala noastră din Vinț Alvincz. Dela numitul se cere să fie introdus în toți ramii de bancă și să știe lucră independent. Reflectanții să-și înainteze aici ofertele, alăturând în copie simplă atestatele de serviciu și de școală, comunicând și pretențiile de salariu. Intrucât cel ales e necăsătorit, beneficiază de cvartir, încălzit și luminat în edificiul filialei.

(240) 2-2

Direcțiunea.

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia Carburariu (Kővár túrő) de cl. III, din protopresbiteratul Cetății de piatră, lângă neputiniosul paroh Ioan Ciocășu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sunt jumătate din toate venitele parohiei statonite în coala B.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiter al gr. or. rom. al Cetății de piatră în Magyar-Lápos, și cu observarea restricțiilor normelor în vigoare, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din Carburariu spre a cânta, predica, eventual a și servi la sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Carburariu, din ședința comitetului parohial ținută la 29 Octombrie 1917.

Ioan Ciocășu, Ilie Sșeștean,
paroh, preș. comit. notar.

Vidi:

Nr. 449/1917 of. prot.

Lăpușul-unguresc, la 6/19 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. rom. al tractului «Cetatea de piatră».

Andrei Ludu,
protopop.

Anunț de căsătorie.

Caut de soție o văduvă, onestă, econoamă și cu ceva avere, fără copii, etatea între 35—40 ani. Sunt învățător activ într-o comună din jurul Timișorii, în etate de 52 ani, am 2 copii: unul e ofițer, al doilea e student de 17 ani. Doritoarele să se adreseze la administrația «Telegrafului Român», alăturând și o fotografie.

Publicațiune.

Comuna bisericească română ortodoxă din Boița (comitatul Sibiuului), esarândează pe calea licitațiunei publice localitatea sa de boltă situată în mijlocul comunei, pe timp de 3 ani.

Licitațiunea se va ținea în 3/16 Decembrie a. c. la 3 ore p. m. în localul edificiului școlar.

Condițiunile în această privință se pot vedea la oficiul parohial.

Boița, 12/25 Noembrie 1917.

(257) 3-3

Ioan Druhora,
presbiter rom. ort.

De vânzare.

O moară cu motor de benzin de 8 puteri. Doritorii au a se adresa la dl Ioan Muntean în Sadu Nr. 295 u. p. Nagydisznód (Szeben megye). (256) 3-3

Scriitor sau scriitoare.

La primăria din Rașinar află aplicare imediată un scriitor sau scriitoare. Condițiuni favorabile. Ofertele să se adreseze primăriei înșirându-se și condițiunile. (255) 3-3

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de
E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Prețurilor, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte coreșpunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la comit, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeule” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Eftrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seara și rugăciunea cinșteii cruci.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu Nagyszeben:

Calendarul arhidiecezan

pe anul 1918

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Putere și iscusință, povestire înduioșătoare din vremea împăraților dela Roma. Domnitorul nostru Carol IV. La moartea lui Titu Maiorescu. Scăpat din mâinile rușilor, întâmplări din război, spuse de Aurel Crenian. Unul care promite, însemnări despre poetul G. B. dela «Drapelul». Tatăl orfanilor, o aleasă povestire. Fluierul lui Pinte, din popor, cu versuri frumoase de St. O. Iosif. Carte ursitei, fapt cu învățătură. Despre poame. Păstrarea sănătății, povești prețioase. Pentru economii: despre nutrețuri potrivite, câteva boale de animale ș. a. Pedepsirile copiilor, sfaturi de trebuință neapărată pentru părinți. Gânduri, ghicitori, glume ș. a.

Calendarul arhidiecezan pe 1918 este împodobit și cu șapte chipuri interesante din război, și adică: Profesorii dela gimnaziul gr.-or. român din Brașov, căzuți în război: Al. Bogdan, V. Micula și D. Nistor; apoi: adăposturi de trupe austro-ungare; mitralieră în poziție, și figuri de albanezi dela Scutari. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii, Casele domnitoare, tarfele nouă de poștă și de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după alfabet și lunii. Extras din catalogul librăriei arhidiecezane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulamente, blanchete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu evidența pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, cateheți și învățători, și o altă ediție, fără șematism.

Șematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor. plus portopostal 20 fil. Atât librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu Șematism 2 Coroane plus portopostal 20 fileri.
„ fără „ 1 Cor. 20 fil. „ „ 20 „

: : : Cu trimitere recomandată portopostal 40 fileri. : : :

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu:

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Însemnările unui creștin. Crâmpeie din sbucimările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidiecezană.